

ת"פ 35604/05/20 - מדינת ישראל נגד מג'די עביד- בעצמו

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 35604-05-20 מדינת ישראל נ' עביד
בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיאה אפרת פינק

מדינת ישראל	בעניין:
ע"י ב"כ עו"ד שרית כץ	המאשימה
נגד	
מג'די עביד- בעצמו	
ע"י ב"כ עו"ד אלון קוצר	הנאשם

הכרעת - דין

מבוא

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של כניסה לישראל שלא כחוק, לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב - 1952.
2. לפי כתב האישום, בין יום 14.5.20 בשעה 22:00 ויום 15.5.20 בשעה 04:45, שהה הנאשם שלא כחוק בישראל, בכביש 40, כקילומטר מצומת בילו.
3. הנאשם כפר בכל המיוחס לו בכתב האישום, הסכים להגיש את תיק החקירה במלואו, תוך שטען כי חזקה על התביעה שלא תשנה את תמונת המצב הראייתית בשל הכפירה בכתב האישום.
4. בהמשך לכך, הוגש תיק מוצגים מוסכם והתיק נקבע לשמיעת סיכומים.

התשתית הראייתית המוסכמת

5. ביום 15.5.20 דווחו שוטרים על עיכוב רכב בכביש 411 כקילומטר לפני כביש 40 בצומת בילו, רחובות. לפי דיווח השוטרים, ברכב היו מסיע וארבעה חשודים כתושבי שטחים ללא אישורי כניסה כדין. החשודים נלקחו לחקירה בתחנת המשטרה (ת/1 - ת/9).
6. הנאשם נחקר בו ביום ובחקירתו מסר, שהוא מודע לכך שיש צורך באישור כניסה וכי אינו נושא באישור כניסה. כן ציין, כי נכנס לישראל לצורך עבודה במחסן של ממתקים. לטענתו, יוסף בן חמו, הנהג ברכב, הוא חבר שלהם והיה צריך לשלם להם על עבודתם. לדבריו, כבר נכנס לישראל פעמים רבות ואף שלא כחוק (ת/11).
7. ביום 17.5.20 הועברה למנהל האזרחי בקשה להנפקת תעודת עובד ציבור בעניין שהיית הנאשם בישראל שלא כדין. בבקשה התבקשה התייחסות לתאריכים 1.1.19 ועד 17.5.20, משמע יום הבקשה (ת/12). אולם, תעודת עובד הציבור בחתימת סגן אביטל נחשון התייחסה למועדים 1.1.19 ועד יום 7.5.20

(ת/13; להלן - "התעודה המקורית").

טענות הצדדים

8. באת כוח התביעה טענה, כי מתוך חומר הראיות שהוגש בהסכמה לבית המשפט, הוכחה העבירה מעל לכל ספק סביר.
9. לטענתה, מחומר הראיות עולה, כי ביום 17.5.20 הועברה למנהל האזרחי בקשה להנפקת תעודת עובד ציבור בעניין שהיית הנאשם בישראל שלא כדין. בבקשה התבקשה התייחסות לתאריכים 1.1.19 ועד 17.5.20, משמע יום הבקשה (ת/12). אולם, התעודה המקורית התייחסה, בשל טעות סופר, רק למועדים 1.1.19 ועד יום 7.5.20. מכאן, שהמועדים הרלוונטיים לכתב האישום, 14.5.20 - 15.5.20, לכאורה לא נכללו בתעודה המקורית.
10. עוד טענה, כי לאחר שבא כוח הנאשם כפר במיוחס לו וביקש לקבוע את התיק לסיכומים, הבחינו לראשונה בטעות הסופר. בהמשך לכך, נערכה השלמת חקירה והוצאה תעודה תקפה עד ליום 17.5.20. התעודה הועברה לבא כוח הנאשם ביום 9.7.20 ונכללה בתיק המוצגים (ת/10; להלן - "התעודה המעודכנת").
11. בא כוח הנאשם טען, לעומת זאת, כי אין ראיות המוכיחות את ביצוע העבירה, וזאת משום שתעודת עובד הציבור המקורית אינה כוללת את מועד ביצוע העבירה.
12. לטענתו, אין להתיר את הגשת התעודה המעודכנת לאחר שכבר מסר כפירתו ויש לדחות הבקשה לתיקון כתב האישום. מכאן טען, כי התעודה העדכנית אינה כבילה, הוא לא מסר הסכמתו להגשתה, ויש להוציאה מתיק המוצגים. לטענתו, התביעה לא יכולה היתה להגיש את התעודה המעודכנת בלי לבקש לתקן את כתב האישום. מכאן, כי הגשת התעודה העדכנית היא פרי "התנהגות פסולה" וניסיון לבצע מקצה שיפורים בעקבות כפירה, שאף עומדת בסתירה להנחיית פרקליט המדינה באשר להשלמות חקירה.
13. עוד טען בא כוח הנאשם, כי יש לזכות את הנאשם גם מטעמי הגנה מן הצדק ומשום שננקטה נגדו אכיפה בררנית. לטענתו, המסיע מתגורר בהתנחלות הר שמואל המצויה בשטח C. המסיע מתגורר בכפר ערבי שנקרא נבי סמואל ושוכן במרחק של פחות מקילומטר מההתנחלות. לטענתו, יש מחסום בין ההתנחלות ובין השטחים אולם הכניסה לישראל מההתנחלות היא חופשית וללא מחסומים. לטענתו, למרות שהמסיע נחקר ונעצר, והעבירה שביצע חמורה יותר, לא הוגש כתב אישום נגדו (נ/1 - נ/2).
14. בא כוח הנאשם הוסיף וטען, כי עיכובו של הנאשם לא היה חוקי, הואיל ועוכב כבר בשעה 5:00 לערך והיה מעוכב במשך למעלה מ-5 שעות עד מעצרו בשעה 10:15.
15. לאחר שמיעת סיכומי הנאשם ביקשה התביעה לראשונה לתקן את כתב האישום ולהגיש את תעודת עובד הציבור העדכנית. לטענתה, מדובר בטעות טכנית בלבד ותיקונה אינו פוגע בהגנת הנאשם. לטענתה, על הפגם לא נודע לתביעה מתוך דברי הנאשם, משום שהוא לא העלה כלל טענות בהקשר זה, אלא שהטעות התגלתה בעת הכנת התיק להוכחות.
16. באת כוח התביעה הסכימה, כי עבירה של הסעת שוהה בלתי חוקי היא חמורה יותר מעבירה של כניסה לישראל שלא כחוק. עם זאת טענה, כי בבחינת קיומה של אכיפה בררנית, לא ניתן לשקול אך את חומרת העבירה אלא בראש ובראשונה את קיומן של ראיות לביצועה. במקרה הנדון, המסיע גר בהר שמואל והנאשם גר בסמיכות אליו בשטחים. מתוך תיק החקירה עלה, כי המסיע סבר שהנאשם מתגורר בשטח ישראל. מכאן שהתיק נגד המסיע נסגר מחוסר ראיות. לטענתה, בנסיבות אלו, לא ניתן להשוות בין העבירה של שהייה בלתי חוקית, שהיא עבירת סטטוס הקלה להוכחה, ובין העבירה של הסעת שוהה בלתי חוקי המחייבת הוכחת מודעות. מכאן, שלא עלה בידי בא כוח הנאשם להניח את התשתית הנדרשת להוכחת אכיפה בררנית ופסולה

ויש לדחות טענתו לביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק.

17. עוד הוסיפה באשר לעיכובו של הנאשם, כי הואיל ונדרש עיכוב של מספר מעורבים, הרי שיטת הצדקה למשך העיכוב.

דין

האם יש להתיר לתביעה לתקן את כתב האישום?

18. השאלה הראשונה שיש להכריע בה היא אם יש להיעתר לבקשתה המאוחרת של התביעה, במהלך הסיכומים ולאחר ששמעה סיכומי הנאשם, לתקן את כתב האישום? התשובה לשאלה זו היא בשלילה.

19. כאמור, בחומר החקירה שהועבר לידי בא כוח הנאשם, לאחר הגשת כתב האישום, מופיעה תעודת עובד הציבור המקורית, המתייחסת למועדים 1.1.19 ועד יום 7.5.20, ואינה כוללת את מועד ביצוע העבירה.

20. ברשימת עדי התביעה הופיע הרישום הבא, תחת פריט 9:
"ת.ע.צ. מנהל אזרחי (בתיק)".

21. לפי סעיף 85 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח חדש], תשמ"ב - 1982, על כתב האישום לכלול את רשימת עדי התביעה. מכאן, כי רישום תעודה או מוצג כעד תביעה הוא נוהג פסול שאינו מתיישב עם הוראות הדין. בה בעת, ככל שישנו פגם בכתב האישום, יש להעלות כטענה מקדמית טענות לפגם בכתב האישום. את זאת לא עשה בא כוח הנאשם.

22. מכל מקום, ולמרות שכתב האישום נקט בלשון תעודה חלף נקיטה בשם העד, נהיר כי כתב האישום כיוון למסמך שהיה בחומר החקירה באותה העת, ואין מחלוקת כי מדובר בתעודה המקורית, שנערכה על ידי סגן אביטל נחשון ביום 17.5.20 ולא בתעודה המעודכנת שנערכה על ידי סג"מ איתם ליברמן ביום 6.7.20.

23. לפי סעיף 92(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח חדש], תשמ"ב - 1982:
"בית המשפט רשאי, בכל עת שלאחר תחילת המשפט, לבקשת בעל דין, לתקן כתב אישום, להוסיף עליו ולגרוע ממנו, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן; התיקון ייעשה בכתב האישום או יירשם בפרוטוקול".

24. שיקול הדעת לאפשר תיקון כתב אישום לאחר תחילת המשפט מסור לבית המשפט והמבחן שנקבע בסעיף 92(א) הנזכר הוא של "הזדמנות סבירה להתגונן", משמע האם יש בתיקון כדי לפגוע בהגנתו של הנאשם (ראו, למשל: ע"פ 7953/12 פלוני נ' מדינת ישראל, בסעיף 17 (27.6.13)).

25. הפסיקה התייחסה בהקשר זה למספר שיקולים נוספים שעל בית המשפט לקחת בחשבון בהחלטה על תיקון כתב אישום, לרבות: השלב שבו התבקש התיקון, ובפרט אם החלו כבר דיוני ההוכחות ואם כן, באיזה שלב הם מצויים (ע"פ 4668/14 אפללו נ' מדינת ישראל, בסעיף 17 (18.2.15)); ע"פ 104/89 דרורי ואח' נ' מדינת ישראל וערעור שכנגד, פ"ד מד(1) 843, 848 (1990); ע"פ 329/68 מדינת ישראל נ' כדורי, פ"ד כב(2) 372, 377 (1968); האם יש בתיקון כדי לרפא פגם בכתב האישום, ואם די בתיקון כדי לרפאו (ע"פ 1/48 סילוסטר נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד א, 5 (1948); ע"פ 52/63 היועץ המשפטי לממשלה נ' משה פייגנבאום, פ"ד יז 1081 (1963)).

26. עוד קבע בית המשפט העליון, כי "דרך המלך במקרים מעין אלו היא הגשת בקשה מסודרת מטעם התביעה לתיקון כתב האישום ... מיד לאחר שמתבררת הטעות" (ע"פ 5019/09 חליוה נ' מדינת ישראל, בסעיף 27 (20.8.13)).

27. היה על התביעה לבקש את תיקון כתב האישום, בדרך של הגשת תעודת עובד ציבור מעודכנת, בשלב

המוקדם ביותר שנודע לה על הצורך. יוער, כי למרות שהתביעה ציינה ברשימת עדי התביעה תעודה ולא עד, היה עליה להגיש בקשה לתיקון, משום שגם התעודה עברה שינוי. רק בדרך זו יש בידיה ליתן לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן. כאן המקום להעיר, כי אמנם אין המדובר בבקשה לתיקון כתב אישום בעקבות משא ומתן או גישור, שעל אלו כבר העבירו בתי משפט ביקורת, לא אחת (ראו, למשל: ת"פ (ת"א) 18069-10-19 **מדינת ישראל נ' ליג'ישאל**, בפסקאות 27 - 28 (13.10.20); ת"פ (ת"א) 18235-08-15 **פרקליטות מחוז תל אביב פלילי נ' קפלן**, בפסקה 50 (1.3.17); ת"פ (ת"א) 2511-01-14 **מדינת ישראל נ' סמקו** (1.6.14)).

28. עם זאת, במקרה הנדון התביעה גילתה את קיומה של הטעות בתעודה המקורית, לשיטתה, עוד קודם ליום 9.7.20 - המועד שבו כבר העבירה את התעודה המתוקנת לבא כוח הנאשם. לא נהיר מדוע בנסיבות אלו הגישה תחילה את המוצג כחלק ממוצגים מוסכמים - ולמרות שלא קיבלה כל הסכמה לעניין זה - ומדוע המתניה עד לאחר השמעת סיכומי בא כוח הנאשם כדי לבקש את תיקון כתב האישום.
29. הנה כי כן, בחומר החקירה נפל פגם לעניין מועד שעליו חלה התעודה המקורית, והיה על התביעה לבקש את תיקון הפגם בהזדמנות הראשונה. פגם נוסף נפל בהכללת החומר שכחלק ממוצגים מוסכמים, ומבלי שהדבר הובא לידיעת בא כוח הנאשם, מבעוד מועד.
30. בקשה לתיקון כתב האישום לאחר שכבר נשמעו סיכומים בתיק אינה מספקת בידי בא כוח הנאשם הזדמנות סבירה להתגונן ואין מקום, בנסיבות העניין, להיעתר לה.
31. כאן המקום להעיר, כי נוכח המסקנה שאלה הגעתי אינני מוצאת מקום לדון בטענות בא כוח הנאשם באשר לחוקיות השלמת החקירה, בהתאם להנחיית פרקליט המדינה מספר 6.11 - השלמת חקירה לאחר הגשת כתב אישום. יאמר רק, בהערת אגב, כי בהעלאת טענה מסוג זה מצופה היה להניח תשתית מפורטת ומנומקת יותר.

האם ישנה תשתית ראייתית מספקת להרשעת הנאשם?

32. השאלה השנייה שיש להכריע בה היא אם ישנה תשתית ראייתית להרשעת הנאשם, גם בהתבסס על חומר החקירה שהיה בתיק מלכתחילה, משמע ללא התעודה העדכנית?
33. בא כוח הנאשם שם את יהבו, בהקשר זה, על היעדר קיומה של תעודת עובדת ציבור הרלוונטית למועד ביצוע העבירה, וכבר קבעתי, כי לא ניתן היה לבקש את תיקון כתב האישום לאחר שמיעת הסיכומים וכי נפל פגם כפול לעניין זה. ממילא, התעודה המעודכנת אינה יכולה להיות חלק מחומר החקירה המוסכם.
34. אולם, בהקשר זה נקלע בא כוח הנאשם, לעמדתו, לכלל טעות בדבר התשתית הראייתית, שהרי ישנה הודאת נאשם כי הוא שהה בישראל שלא כדין (ת/11).
35. משהודה הנאשם כי שהה בישראל שלא כחוק במועד הרלוונטי לכתב האישום, והודאתו הוגשה בהסכמה, משמעות הדבר, כי גם בהיעדר תעודת עובד ציבור עדכנית למועד הרלוונטי לכתב האישום, ישנה תשתית מספקת בדבר ביצוע העבירה.

אכיפה בררנית

36. השאלה השלישית שיש להכריע בה היא אם מתקיימת אכיפה בררנית ביחס למסיע, שלא הוגש נגדו כתב אישום?
37. על נאשם המעלה טענה בדבר אכיפה בררנית להניח את התשתית העובדתית הנדרשת להוכחת טענתו (ראו: ע"פ 5805/19 **קליינמן נ' מדינת ישראל** (28.12.20); ע"פ 1611/16 **מדינת ישראל נ' ורדי ואח'**, בפסקה 21 (31.10.18); ע"פ 7696/14 **עזרא (שוני) גבריאל נ' מדינת ישראל** (11.2.15); ע"פ

3517/11 שמשון נ' מדינת ישראל (6.3.2013); ע"פ 8702/12 זאוי נ' מדינת ישראל (28.7.12); ישגב נקדימון הגנה מן הצדק (מהדורה שנייה, 2009), 388 - 414).

38. במקרה הנדון, לא עלה בידי הנאשם להניח תשתית מספקת להוכחת טענתו בדבר אכיפה בררנית, וזאת למרות שאין מחלוקת כי העבירה של הסעת שוהה בלתי חוקי חמורה יותר מהעבירה של שהייה בישראל שלא כחוק.

39. למעשה, לא הוגשו ראיות כלשהן שעניינן בחשד שיוחס למסיע, והיה על בא כוח הנאשם, לכל הפחות, לבקש לעיין בראיות הרלוונטיות לחשד זה ולהגישן. מכאן, שאין בידי להעביר בשבט הביקורת את ההחלטה שלא להגיש כתב אישום נגד המסיע. אסתפק בכך שלא ניתן לדחות את טענות התביעה, לפיהן מתוך תיק החקירה עלה, כי המסיע סבר שהנאשם מתגורר בשטח ישראל, ובהיעדר הודאה של המסיע, לא ניתן היה להוכיח את מודעותו. כל זאת, להבדיל מהעבירה של שהייה בישראל שלא כחוק שהיא עבירת סטטוס, ומהודאת הנאשם שניתנה, כאמור, ביחס לביצוע העבירה על ידו.

40. מכאן, שלא עלה בידי בא כוח הנאשם להניח את התשתית הנדרשת להוכחת אכיפה בררנית ופסולה ויש לדחות טענתו לביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק.

חוקיות העיכוב

41. רביעית לעניין חוקיות העיכוב.

42. לפי סעיף 73 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996:
"א) לא יעוכב אדם או כלי רכב מעל לזמן סביר הדרוש, בנסיבות המקרה, לביצוע הפעולה שלשמה הוקנתה סמכות העיכוב.

ב) בכל מקרה, לא יעוכב אדם או כלי רכב לפרק זמן העולה על שלוש שעות; ואולם בעיכוב הקשור למספר רב של מעורבים, רשאי הקצין הממונה להאריך את משך העיכוב לפרק זמן נוסף שלא יעלה על שלוש שעות נוספות, מנימוקים שיירשמו".

43. במקרה הנדון, עוכב הנאשם למעלה מ-5 שעות עד ההוראה לעצרו ומכאן שמדובר בפרק זמן העולה על 3 השעות הנקובות ברישא של סעיף 73(ב) הנזכר. עם זאת, עוכבו יחד עם הנאשם 4 נוספים (מסיע ועוד 3 שנחשדו לביצוע עבירה של כניסה לישראל שלא כחוק). מכאן, שעל פניו יכול היה קצין ממונה להאריך את משך העיכוב מנימוקים שיירשמו. אולם, לא הוגש לבית המשפט, במסגרת חומר החקירה, אישור שכזה. מכאן, כי נפל פגם בעיכובו של הנאשם למעלה מ-3 שעות.

44. האם יש מקום לביטול כתב האישום בשל הפגם שנפל בעיכובו של הנאשם מעבר לזמן שנקצב לכך בחוק? התשובה על כך היא בשלילה.

45. כידוע, בהחלטה על ביטול כתב אישום, יש להבדיל בין הפגם ובין תוצאות הפגם (ראו: ע"פ 1053/13 הייכל נ' מדינת ישראל (23.6.13)).

46. במקרה הנדון, הואיל והיו מספר מעורבים שנדרשו לחקירה, והחלטה בדבר מעצר התקבלה רק לאחר חקירת הנאשם, הרי שהפגם אינו בעוצמה גבוהה. ממילא, לא די בו כדי להביא לביטול כתב האישום.

סיכום

47. הנה כי כן, בתיק נפלו מספר פגמים. הפגם הראשון, בכך שתעודת עובד הציבור המקורית לא חלה על המועדים הרלוונטיים לכתב האישום, והתביעה לא נתנה דעתה לכך עם הגשת כתב האישום; הפגם השני, בכך שהתביעה לא ציינה שם של עד תביעה הקשור בתעודת עובד ציבור אלא הסתפקה בציון "ת.ע.צ";

השלישי, בכך שהתביעה לא הגישה בקשה לתיקון כתב האישום מיד עם היוודע הצורך, אלא המתינה עם בקשתה עד לאחר הסיכומים; הרביעי, בכך שהתביעה צירפה לתיק מוצגים מוסכם מסמך שאינו מוסכם כלל ועיקר; החמישי, בכך הנאשם עוכב מעבר ל-3 שעות מבלי שהוצג אישור קצין לכך.

48. עם זאת, במכלול הפגמים שנפלו אין כדי להמעיט מהעובדה הפשוטה, כי הנאשם הודה במיוחס לו ובכך די להוכחת העבירה שיוחסה לו בכתב האישום. גם לא השתכנעתי, כי היה בפגמים שנפלו כדי לפגוע בהגנת הנאשם, או שאיזה מהפגמים קשור להודאת הנאשם.

49. לאור כל האמור, אני מרשיעה את הנאשם, על יסוד הודאתו בחקירתו - שהוגשה בהסכמה לבית המשפט - בעבירה של שהייה בלתי חוקית בישראל. עם זאת, מכלול הפגמים יבוא לידי ביטוי בעונש שייגזר.

ניתנה היום, כ"ו שבט תשפ"א, 08 פברואר 2021, במעמד הצדדים.